

Ekosofias Nyhetsbrev

MARS 2014 - TJUGOANDRA ÅRGÅNGEN

SENASTE RAPPORTEN FRÅN FN:S KLIMATPANEL – IPCC:

IPCC Varnar: Klimathotet förvärras, SvD

Klimathotet allt tydligare – kan bidra till konflikter och krig, SR ekot

Allt och alla kommer att drabbas, DN

Delar av jorden obeboelig vid fyra graders ökning, DN

De allvarliga effekterna av klimatförändringen blir allt tydligare och de kommande decennierna kommer samhällen och ekosystem att drabbas av fler extrema väderhändelser, torka och översvämningar.

- Vi står inför skräcken för minskade skördar av några av de grödor som mättar mänskligheten, sa IPCC:s ordförande Rajendra Pachauri när Klimatpanelens rapport presenterades i Yokohama, Japan.

Åsa Sjöström på SMHI berättar att klimatförändringarna innebär att även i Sverige ökar medeltemperaturen. Vi kan också se att vi får fler och kraftigare skyfall. Det är sådana konkreta effekter som vi kan se redan idag, säger hon. Dagens Nyheters vetenskapsredaktör Maria Gunther anser att rapporten bör användas som en väckarklocka om hur illa läget ser ut; som kunskapsbas och som underlag för fortsatta klimatförhandlingar.

Slutsatserna i rapporten är i hög grad desamma som i den förra stora utvärderingen från IPCC för sju år sedan.

- Skillnaden är att vi nu har mycket mer information, mycket mer data, som bekräftar tidigare hypoteser, säger Richard Klein, forskare vid Stockholm Environment Institute (SEI) och en av huvudförfattarna bakom den nya rapporten.

SVERIGES KLIMATUTSLÄPP ÖKAR DRASTISKT

Regeringens påstående att Sveriges klimatutsläpp sjunker stämmer inte.

En granskning som SVT gjort visar tvärtom att utsläppen ökar, men att en stor del av utsläppen sker utomlands.

Naturvårdsverkets siffror visar att våra utsläpp inom Sveriges gränser har gått ner med ungefär 20 procent sedan 1990. Men då räknas inte svenska folkets utlandsresor in, och inte heller alla de utsläpp som genereras av varor vi svenskar köper och konsumerar. Räknar man i stället de totala utsläppen vi ger upphov till så har alltså siffrorna ökat rejält.

– Det handlar om en ökning med ungefär 15 procent sedan 1990, säger Lars Westermarck, som är avdelningschef på Naturvårdsverket och ansvarig för myndighetens klimatrapportering.

Inom Sveriges gränser har flera åtgärder gjort att utsläppen minskat men samtidigt flyger vi svenskar allt mer och importen av mat, framförallt kött, bidrar också till ökade utsläpp.

SÅ MÅNGA MILJÖGIFTER FINNS I SJÖFÅGELÄGG

158 olika miljögifter av 201 undersökta har hittats i sjöfågelägg från öar i Norska havet. En del av dem är väl kända, sedan länge förbjudna, miljögifter som exempelvis DDT och PCB men även nya miljögifter som har varit menade som bättre alternativ till förbjudna substanser hittades.

– Det är ämnen som industrin har bytt till och som börjar synas i miljön nu. Det är ämnen som inte förekommer i naturen naturligt och som är stabila i miljön. Det tråkiga med nya ämnen är att det finns väldigt lite kunskap, så exakt hur de påverkar och hur giftiga de är vet vi inte, säger Mikael Remberger, forskare på IVL Svenska Miljöinstitutet.

Han förespråkar mer forskning och kontroll av ett nytt ämne innan det börjar användas på marknaden.

– Byter man till något man inte vet något om kan man hamna i galen tunna. Det vore mer klokt att undersöka om det är ett klokt alternativ man byter till, säger han.

– Det här är platser med liten mänsklig påverkan. Resultaten från undersökningen visar ännu en gång att miljögifter sprider sig långt via vatten och luft. De kommer in i näringskedjan och överförs från fågelmamman till äggen. 158 miljöföroreningar är en väldigt omfattande cocktail. Vad den sammanlagda effekten blir av alla dessa kemiska ämnen vet vi alldeles för lite om, säger Mikael Remberger.

100 ÅR TILL MILJÖMÅLEN NÅS

Regeringen presenterade nyligen sin proposition för att säkra biologisk mångfald och ekosystemtjänster, men propositionen har fått skarp kritik ifrån miljörörelsen som kallar den för ett luftslopp.

Miljöminister Lena Ek menar att regeringen styr arbetet åt rätt håll med den nya propositionen, hon lyfter bland annat fram att de nu tillsatt en nationell samordnare för ekosystemtjänster och att de vill öka samarbetet med näringslivet. Det imponerar dock inte på miljöorganisationerna. Naturskyddsföreningen påpekar att inga nya pengar har skjutits till regeringens etappmål, vilket enligt naturskyddsföreningen innebär att regeringens mål för biologisk mångfald kommer nås först om 100 år, trots att målet är menat att nås redan 2020. Även WWF är kritiska till förslaget.

– Det här var regeringens sista chans under mandatperioden att komma med kraftfulla åtgärder för att nå miljömålen, men tyvärr togs den inte, säger Peter Westman, naturvårdschef på WWF.

Supermiljöbloggen

“MYNDIGHETER FÖRSTÅR INTE MILJÖMÅLSSYSTEMET”

Miljömålssystemet är en motor som hackar där de som är mottagare inte förstår vad det ska användas till. Det framgår av en slutrapport från Statskontoret som utvärderat de 25 myndigheter som har ansvar inom miljömålssystemet. Enligt Statskontoret har huvuddelen av myndigheterna hittills inte analyserat vad deras respektive ansvar innebär. Statskontoret skriver bland annat: “I dag förefaller regeringen inte ha uppmärksammat att många av myndigheterna inte redovisar vad de gör inom ramen för miljömålssystemet. Någon möjlighet att följa upp den löpande verksamheten och styrningen finns därmed inte.” Inte heller den fördjupade utvärderingen som Statskontoret gjort har gett något egentligt svar på hur myndigheterna agerar inom ramen för miljömålssystemet.

MiljöRapporten

TYSK ENERGIJÄTTE ERKÄNNER: VI BORDE HA SATSAT MER PÅ FÖRNYBART

För första gången på över 60 år gör den tyska energijätten RWE en förlust. Bolaget skyller på den snabba utbyggnaden av solceller i Tyskland som man menar gjort gas- och kolkraften olönsam. När RWE presenterade sitt bokslut för 2013 så var det inga roliga siffror: minus 2,8 miljarder euro.

Enligt Peter Terium, bolagets vd, är problemet att bolaget valt att basera merparten av sin energiproduktion på fossila bränslen som gas och kol. Samtidigt har resten av Tyskland satsat stort på förnybart, framför allt på solceller. Stora förändringar väntar nu för RWE, där man bland annat kommer behöva stänga ner flera av sina gas- och kolkraftverk. Enligt Terium råder det ingen tvekan om att bolaget begått en rad misstag vad gäller sina tidigare investeringar.

FÅNGA ENERGITJUVARNA GENOM TJÄNSTEN "ÖVERVAKA BYGGET"

För att hjälpa till med att minska energianvändningen och få en komplett övervakning vid byggnation, har Cramo lanserat “Övervaka Bygget”.

Det är en tjänst där man får en överblick av bygget 24 timmar om dygnet och som gör det möjligt att hitta energitjuvar. All data samlas och man kan enkelt gå tillbaka och se på historiken. Detta är ett perfekt verktyg för den som vill ha kontroll över bygget samt spara pengar.

Så enkla åtgärder som att verkligen hålla fönster och dörrar stängda vintertid kan spara upp till 30 procent av uppvärmningskostnaderna.

Genom att i realtid och med statistik kunna övervaka temperaturen, såväl inne som ute, ges möjlighet att planera och korrigera uppvärmningen på ett enkelt sätt.

FORTSATT STARKT INTRESSE FÖR SOLCELLER

Intresset för solceller fortsätter att växa snabbt i Sverige. Under 2013 installerades 19 MW solceller i Sverige, jämfört med 8,3 MW under 2012. Den starka tillväxten beror främst på sjunkande systempriser.

- Allmänhetens intresse för solceller är glädjande, eftersom det kan bidra till ett långsiktigt hållbart energisystem i Sverige, säger Sara Bargi, tillförordnad enhetschef på Energimyndighetens kraftenhet. En starkt hemmamarknad är dessutom av betydelse för de forskningssatsningar inom solceller som Energimyndigheten finansierar. I Sverige finns världsledande forskare och en spirande solcellsindustri som kan dra nytta av ett ökat intresse, även om den senaste tidens kraftiga prissänkningar också innebär utmaningar.

STORSKALIG SOLENERGIANLÄGGNING LEVERERAR BÅDE VÄRME OCH KYLA

Satsningen som presenterades i Karlstad nyligen är unik genom att solfångarna inte bara levererar värme utan också kyla. De har dessutom förmåga att lagra energi. Senast i juni i år ska den 180 kvadratmeter stora solfångaranläggningen vara på plats på kaffebolaget Löfbergs tak.

– Enkelt uttryckt så innehåller panelerna glasrör, i de här glasrören har man salt och vatten och när solen lyser på dem så kokar vätskan ur saltet. När solen sedan går ner så vill saltet tillbaka till vattnet och då startar en kemisk process som gör att det blir kallt på ena sidan och varmt på den andra. På så sätt fångar man in solenergin på dagen och levererar kyla och värme på natten, förklarar Per Olofsson som är vd på Climatewell som står bakom tekniken. Anläggningen ska primärt användas för att värma och kyla kaffebolagets lager. Löfbergs räknar med att minska energianvändningen med 90 procent.

–Det här är väldigt stort, att vi som är det lilla kafferosteriet i ett globalt perspektiv kan vara med och bidra i rätt riktning är jättehäftigt. Och det är ju klart att det här stärker vårt varumärke. Det ska man inte glömma bort, säger Lars Appelqvist som är vd på Löfbergs

SVT Värmlandsnytt

KIRUNAS GRATISBUSSAR TREDUBBLADE RESANDET

Tre gånger fler Kirunabor åker buss sedan kommunen gjorde kollektivtrafiken avgiftsfri. Frågan om nolltaxa är uppe på dagordningen i flera kommuner i landet. Det var i mitten av 2011 som kommunen på försök började med nolltaxa i kollektivtrafiken. Resandet har ökat kraftigt, från 120 000 resor år 2010 till 387 000 resor förra året och försöket har nu permanentats.

– Resultatet är helt otroligt, säger Niklas Sirén (V), vice ordförande i kommunstyrelsen i Kiruna.

– Vi vågade inte sätta upp någon siffra som mål. Det finns en väldigt stark bilkultur, det är glesbygd här och vi tänkte att Kirunaborna är djupt rotade i sin bilkörning. Vi blev glatt överraskade. Fler väljer att ställa bilen oftare. Försök med nolltaxa har gjorts i flera andra kommuner, däribland Avesta, Örebro, Ockelbo, Trollhättan och Kristinehamn. I Avesta har bussresandet ökat med 80 procent sedan nolltaxa infördes sommaren 2012. Mer än en tredjedel av resorna har ersatt en tidigare bilresa, visar en undersökning beställd av Avesta kommun

ETC

ÖKAT INTRESSE FÖR EKOLOGISK MAT

Enligt flera källor har ekologiska matvaror ökat i försäljning de senaste åren. I KRAV:s senaste rapport gick försäljningen under 2013 upp med 15 procent, bland annat var försäljningen av frukt, grönsaker och kött bidragande faktorer. Försäljningen av ekologiska grönsaker ökar just nu med 60-70 procent enligt Samodlarna på Gotland. Butikskedjorna runt om i Sverige uppmärksammar detta växande intresse, exempelvis Lidl där man nu kan handla ekologisk mjölk under Lidls egna varumärke, Ången. Butikskedjan COOP som tidigare varit den mest framträdande på miljöområdet av Sveriges butikskedjor (idag innehar ICA förstaplatsen) har enligt MiljöRapporten sagt att de ska försöka slå Danmark som har dubbelt så hög ekologisk matkonsumtion som Sverige.

Sveriges Television följer upp och har gjort frågan till en valfråga.

Även i TV4-Nyheter, morgonsoffor och lokalradiostationer liksom i dagspress har ekologisk mat synliggjorts på olika sätt.

MOSS FM - RADION SOM DRIVS AV MOSSA

Biokemister och designers har lyckats driva en radio med växtkraft.

En schweizisk designer har tillsammans med biokemister från universitetet i Cambridge lyckats skapa en radio som drivs av energi från mossa. Det rapporterar Ny Teknik. Mossan är helt vanlig mossa som är planterad i tio små krukor. Energin skapas genom att nyttja elektronerna från mossans fotosyntes. Enligt Ny Teknik var spänningen i mossan 4,5 volt.

Innovatörerna bakom Moss FM skriver att de arbetar med mossa för att det är en vacker och undervärderad växt.

Grundläggande miljöutbildning - den 8 maj 2014

Från hot till möjligheter med trovärdigt miljöarbete en halv dag om hållbarhet; grundläggande miljöfakta, miljöarbete och företagande. Seminariet ger grundläggande miljökunskap samtidigt som det skapar ökad medvetenhet om miljöarbetet och dess möjligheter.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

IPCC:s femte klimatrapport - risker och möjligheter för företag?

Ekosofia arrangerar seminarier och föreläsningar med anledning av IPCC:s senaste klimatrappor. Vi redovisar de viktigaste slutsatserna, liksom hur det påverkar näringsliv och företagande.

Se vår hemsida för närmare detaljer – www.ekosofia.se

Ekosofias nyhetsbrev utkommer med 11 nr/år. Ansvarig utgivare är Bill Romanus.

För att prenumerera klicka på länken i huvudet.

För mer information om nyhetsbrevet kontakta Bill Romanus; romanus@ekosofia.se, eller 031 - 708 66 51.

För information om Ekosofia AB och våra tjänster kontakta Magnus Ruberg; magnus.ruberg@ekosofia.se eller 031 - 708 66 52.

Kort om Ekosofia AB

Ekosofia AB är ett kunskapsföretag som verkar för hållbar utveckling.

Detta gör vi genom att erbjuda våra kunder att med hjälp av ett ökat miljömedvetande – ekosofi – nå såväl social och ekonomisk som ekologisk framgång. Planerat och trovärdigt miljöarbete är vår metod. Kommunikation – att åstadkomma dialog – är vårt främsta verktyg.

Vi arbetar som konsulter, projektledare och kvalificerade rådgivare.

Ekosofia AB grundades 1993 av Bill Romanus och Magnus Ruberg

För ytterligare information – www.ekosofia.se

